

ručovacího lístku vychází na jevo, že se tak stalo dne 13. října 1921. V námitkách proti rozsudku uvádí obžalovaný, že se ku hlavnímu líčení dostavití nemohl, ježto v den líčení následkem prohlášení mobilisace konal činnou službu vojenskou u 28. pěšího pluku v Praze a že to též doporučeným dopisem zemskému trestnímu soudu oznámil. Dopis ten u spisů není a, zda vůbec zaslán byl, zjištěno nebylo. Oproti tomu však přípisem velitelství náhradního praporu čsl. pěšího pluku č. 28 zjištěno, že obžalovaný byl u pluku dne 28. října 1921 presentován a dne 12. listopadu 1921 demobilisován. Že povolání k vojsku v době vyhlášené mobilisace jest nezvratnou překážkou ve smyslu § 427 tr. ř., jest očividno, neboť nehledě k tomu, že předvolání osob v činné službě k soudním výsledkům a líčením řídí se zvláštními předpisy, obžalovaný, jenž byl teprve 28. října 1921 presentován, by vzhledem k mobilisaci si byl zajisté nebyl mohl vymoci dovolenou ku dni 2. listopadu 1921.

Čís. 779.

Nadmírnost, přemrštěnost zisku překupníka, třebaš neměl živnostenského povolení, nezakládá ještě skutkové podstaty přečinu dle § 11 čís. 4 lich. zák., pakli jeho činností byl umožněn anebo usnadněn přechod předmětů potřeby z výroby na spotřebitele.

(Rozh. ze dne 21. března 1922, Kr II 337/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Novém Jičíně ze dne 1. dubna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinu dle § 11 čís. 4 a § 7 čís. 3 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud shledává u obžalovaného skutkovou podstatu řetězového obchodu — vsunutí se obžalovaného jako zbytečného mezičlánu mezi spotřebitele a výrobce — v tom, že obžalovaný, který neměl v době, o niž jde, živnostenského oprávnění k obchodování dobyt看 — jediné, aby vydělal peníze — dobytek, 3 krávy za 2800 Kč, za 3300 Kč a 2000 Kč koupil a ihned se ziskem za 4000 Kč, za 5000 Kč a za 2800 Kč dále zcizil. Právem zmateční stížnost obžalovaného, dovolávajíc se zmatečního důvodu čís. 9 lit. a) § 281 tr. ř., a dovozujíc, že obžalovaný již na základě opovědi živnosti byl oprávněn k obchodování dobyt看 a že krávy koupil z příkazu jiných osob, napadá výrok nalézacího soudu jako právně mylný. Snaha, docílit osobního výdělku, zisku, je příznakem jakéhokoliv, též oprávněného, hospodářsky nutného neb účelného obchodování. Jestliž výdělek, zisk nezbytnou pohnutkou a důvodnou odměnou obchodníka za hospodářskou funkci jeho. Nadmírnost, přemrštěnost jeho zisku pak činí sice obchodníka odpovědným s hlediska § 7 zákona o válečné lichvě, nezabavuje však sama o sobě činnost obchodníka povahy hospodářské nutnosti neb účelnosti a nečiní ji proto sama o sobě zbytečnou ve smyslu

§ 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě. Zbytečnost překupnické činnosti pachatelovy dlužno posuzovati — nikoli s hlediska ostatního oprávněného obchodnictva, nýbrž — s hlediska zájmů spotřebitelů; nedostatek živnostenského oprávnění pachatelova k obchodování činí sám o sobě pachatele zodpovědným dle předpisů živnostenského řádu, nelze však již z tohoto nedostatku samotného odvozovati zbytečnost a neužitečnost překupnické činnosti. Otázku, byla-li činnost pachatelova zbytečnou a neužitečnou pro zásobování spotřebitelů předměty potřeby, dlužno naopak řešiti v tom směru, zdali spotřebitelé mohli dosíci předmětu potřeby vůbec, nebo výhodněji sami bez pachatele či zdali přechod předmětů z výroby na spotřebitele mohl se díti výhradně jen nebo dál se výhodněji prostředkující činností pachatele překupníka. V tomto správném smyslu však nalézací soud činnosti stěžovatelovy vůbec nerozebral. Nalézací soud odvozuje neužitečnost vsunutí se stěžovatelova výhradně z úmyslu výdělečného a z nedostatku živnostenského oprávnění; odbývá obhajobu stěžovatelovu poznámkou, že stěžovatel použil všelijakých nevěrohodných vytáček, a opomíjí zejména skutečnost, že osoby, od nichž stěžovatel krávy koupil, a osoby, jimž je prodal, bydlí v různých obcích, jakož i osvědčení při hlavním přelíčení předložená, jimiž osoby, pro které že krávy koupil stěžovatel udal, dosvědčily, že žádaly obžalovaného, aby krávy pro ně koupil. Nalézací soud vychází tudíž výrokem o vině stěžovatelově co do přečinu § 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě z nesprávného použití zákona co do pojmu řetězového obchodu; výrok ten je zmatečný dle čís. 9 lit. a) § 281 tr. ř. a bylo jej proto zrušiti.

Čís. 780.

Koňak jest předmětem potřeby ve smyslu § 1 zákona o podloutném vývozu předmětů potřeby do ciziny ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n., pokud se týče zákona lichevního ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 23. března 1922, Kr I 682/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 23. dubna 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 2 lit. b) zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. pro nedovolený vývoz koňaku.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje pouze důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. Namítá, že se obžalovaný nedopustil přečinu dle § 2 lit. b) zákona o stíhání podloutného vývozu předmětů potřeby do ciziny tím, že dopravoval do ciziny koňak, poněvadž koňak nelze pokládati za předmět potřeby — ve smyslu § 1 zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. a § 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., nýbrž za předmět přepychový, který pro potřeby obyvatelstva v obecném smyslu toho slova nepřichází v úvahu. Stížnost není odůvodněna. Vlastnost předmětu po-